

Nr 20

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner angående vissa ändringar i uppbördsförordningen m. m.

(1:a avd.)

Till bevillningsutskottet har hänvisats följande inom riksdagen väckta, av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 294 av herr *Yngve Nilsson m. fl.* samt II: 363 av herrar *Nilsson* i Bästekille och *Darlin*, vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta sådan ändring i uppbördsförordningen, att uppbörd av skatt skall äga rum under tiden den 6—16 i månaden för respektive uppbördsterminer»; ävensom

2) motionen II: 372 av fru *Wallerius-Gunne*, vari hemställts,

a) att riksdagen måtte besluta, att i taxeringsförordningen intages en bestämmelse om att lokal skattemyndighet vid översändandet av de preliminära A-skattensedlarna skall bifoga 2 exemplar av vardera deklarationsblanketterna 1a och 1g; samt

b) att vederbörande utskott måtte utarbeta erforderlig författningstext.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna II: 363 och II: 372.

I 23 § uppbördsförordningen stadgas att skatt förfaller till betalning under uppbördstermin. Uppbördsterminerna omfattar i regel tiden fr. o. m. den 6 t. o. m. den 13 i envar av månaderna mars, maj, juli, september, november och januari. Om uppbördstermin börjar å sön- eller helgdag, skall uppbördsterminen emellertid taga sin början å nästföljande vardag, varvid slutdagen förskjuts i motsvarande mån. Riksskattenämnden äger om särskilda omständigheter föranleder därtill föreskriva, att uppbördstermin under viss månad skall infalla å annan tid än ovan nämnts. Arbetsgivare med minst två arbetstagare äger jämlikt 53 § 1 mom. uppbördsförordningen rätt att inbetala egen och arbetstagares skatt senast den 18 i den månad, under vilken uppbördsterminen infaller. Av 2 § lagen om beräkning av lagstadgad tid framgår att, om den 13 eller den senare dag, som kan ifrågakomma såsom uppbördsterminens slutdag, infaller å sön- eller helgdag eller å påskafton, uppbördsterminen utgår först påföljande söckendag. Jämlikt 48 och 49 §§ uppbördsförordningen kan lokal skattemyndighet under vissa förutsättningar på framställning av skattskyldig medge anstånd med erläggande av skatt.

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 juni 1959 tillkallades sakkunniga för att verkställa utredning av vissa uppbördsfrågor (uppbördsutredningen). Av direktiven för utredningen framgår, att utredningen bl. a. skall granska de bestämmelser, som syftar till att göra skatteuppbörden effektiv.

Debetsedel avseende preliminär A-skatt skall enligt 35 § uppbördsförordningen översändas till den skattskyldige senast den 18 januari under inkomståret. Sådana skattskyldiga, som erlagt preliminär A-skatt, skall på grund av bestämmelserna i 34 § taxeringsförordningen i regel avlämna självdeklaration den 15 februari. I 11 § taxeringskungörelsen stadgas, att deklara-tionsblanketter kostnadsfritt tillhandahålles hos länsstyrelsen, de lokala skattemyndigheterna, ordförande i taxeringsnämnd samt på landet och i stad, som inte har egen uppbördsförvaltning, hos kommunens styrelse. Där så finnes av behovet påkallat kan länsstyrelsen föranstalta om att blanketter även skall tillhandahållas av andra statliga eller kommunala myndigheter eller på annat lämpligt sätt.

Av innehållet i *de föreliggande motionerna* må här återges följande.

Till stöd för yrkandet i de likalydande *motionerna* I: 294 och II: 363 anföres följande. För ett stort antal skattskyldiga innebär uppbördsförordningens bestämmelser om tiderna för uppbörd av skatt den olägenheten att uppbördsterminen inte sträcker sig över den 15 i uppbörds-månaden. För alla skattskyldiga som har sina inkomster per den 15 i månaden uppstår mer eller mindre uttalade svårigheter. I sammanhanget kan påpekas, att ett stort antal lantbrukare får sina mjölklikvider just den 15 i varje månad. För alla som beröres av dessa förhållanden skulle det vara av stor betydelse om uppbördsterminerna kunde utsträckas till och med den 16 i varje uppbörds-månad.

I *motionen* II: 372 anför motionären bl. a. att den skattskyldige skulle erhålla en påminnelse om sin deklara-tionsskyldighet och befrias från besväret att avhämta deklara-tionsblanketter, om försändelsen med debetsedel å preliminär A-skatt från skattemyndigheten i januari till- lika innehölle de vanliga deklara-tionsblanketterna 1a och 1g, eventuellt 6b. Härigenom skulle de allra flesta skattskyldiga ha fått de blanketter de behöver. Övriga skattskyldiga finge komplettera med behövliga blanketter på de vanliga utlämningsställen. Förutom att en sådan service åt de skattskyldiga skulle bespara dem besvär och tidsförlust, torde en dylik ordning kunna innebära en besparing för statsverket genom minskat behov av blanketter. Vart och ett av de nuvarande utlämningsställen måste ha en betydande reservupplaga, eftersom det är angeläget att blanketterna ej på något ställe tar slut. I år uppgick upplagan av blanketterna 1a och 1g till vardera 13,6 miljoner och av 6b till 3,8 miljoner. Inkomsttagarnas antal uppgick förra året till ca 4 miljoner.

Utskottet

Utskottet behandlar till en början yrkandet i de likalydande motionerna I: 294 och II: 363. Enligt uppbördsförordningens bestämmelser omfattar uppbördsterminen i regel tiden fr. o. m. den 6 t. o. m. den 13 i envar av månaderna mars, maj, juli, september, november och januari. Arbetsgivare med minst två arbetstagare äger dock rätt att inbetala egen och arbetstagares skatt senast den 18 i den månad, under vilken uppbördsterminen infaller.

I nämnda motioner har hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i uppbördsförordningen, att uppbörd av skatt skall ske under tiden den 6—den 16 i månaden för respektive uppbördsterminer. Till stöd för yrkandet har bl. a. anförts att gällande bestämmelser om tiden för inbetalning av skatt medför svårigheter för dem, som uppbär sina inkomster den 15 i månaden.

En omläggning av uppbördstiden skulle otvivelaktigt underlätta skatteinbetalningen för sådana enskilda skattskyldiga, som uppbär huvuddelen av sina inkomster den 15 i månaden. Emellertid bör beaktas att andra omständigheter talar emot en sådan omläggning, bl. a. skulle svårigheter av arbetsteknisk natur uppkomma för postverket vid skatteuppbörden.

Det i motionerna aktualiserade frågorna torde komma att uppmärksammas av uppbördsutredningen vid dess prövning av olika åtgärder för att effektivisera skatteuppbörden. Det är heller inte uteslutet att frågan om ändrad tid för uppbörd av skatt kan bli föremål för överväganden inom uppbördsorganisationskommittén, som verkställer utredning rörande eventuell omorganisation av uppbördsväsendet.

Med hänsyn till att frågan kan väntas bli föremål för utredning, anser sig utskottet inte böra föreslå omedelbara lagstiftningsåtgärder i ämnet. Utskottet avstyrker således bifall till de likalydande motionerna I: 294 och II: 363.

Utskottet behandlar härefter yrkandet i motionen II: 372, vari hemställts att riksdagen måtte besluta, att i taxeringsförordningen införes bestämmelser om att lokal skattemyndighet vid översändandet av debetsedel för preliminär A-skatt skall bifoga två exemplar av de mest använda deklara-tionsformulären (1 a och 1 g). En sådan anordning skulle enligt motionärens mening dels ge den skatteskyldige en påminnelse om hans deklara-tionsskyldighet samt befria honom från besväret att själv avhämta deklara-tionsblanketter och dels medföra en besparing för statsverket genom minskat behov av blanketter.

Debetsedel avseende preliminär A-skatt skall enligt 35 § uppbördsförordningen översändas till den skattskyldige senast den 18 januari under inkomståret. Sådan skattskyldig, som erlägger preliminär A-skatt, skall i

regel avlämna självdeklaration senast den 15 februari. Enligt bestämmelser i taxeringsförordningen och taxeringskungörelsen skall deklarationsblanketter kostnadsfritt tillhandahållas hos länstyrelserna, de lokala skattemyndigheterna, taxeringsnämndsordförandena samt vissa andra statliga och kommunala myndigheter.

Genom länskungörelserna och annonser i dagspressen erhåller de skattskyldiga upplysningar och påminnelser om sin deklarationsskyldighet. Enligt utskottets mening är det inte troligt, att sådana skattskyldiga, som nu underlåter att deklarerera eller först efter anmaning avlämnar självdeklaration, skulle förmås att i rätt tid fullgöra sin deklarationsskyldighet enbart genom att de omkring en månad före deklarationstidens utgång erhåller vissa deklarationsblanketter.

Förutom hos ovannämnda statliga och kommunala myndigheter brukar numera deklarationsblanketter tillhandahållas bl. a. på polisstationer och i banker samt på vissa håll på landsbygden även i affärer o. dyl. Det får alltså anses vara väl sörjt för att de skattskyldiga utan alltför stort besvär och tidsspillan skall kunna erhålla önskat antal av olika slag av deklarationsblanketter.

För att den av motionären föreslagna anordningen skall medföra mera betydande fördelar för den skattskyldige torde det vara erforderligt att ett större urval av de vanligast förekommande blanketterna utsändes samtidigt med debetsedeln. Man kan heller inte bortse från att härigenom vissa tekniska och administrativa svårigheter skulle uppkomma för de lokala skattemyndigheterna. Det kan vidare ifrågasättas om åtgången av deklarationsblanketter, därest de tillhandahålles på sätt motionären förordat, skulle minska och statsverkets kostnader över huvud taget nedbringas. Även i fortsättningen skulle det nämligen bli erforderligt att på nuvarande utlämningsställen hålla en relativt stor upplaga av samtliga deklarationsblanketter tillgänglig för de skattskyldiga.

Av vad ovan anförts framgår att utskottet inte anser sig kunna tillstyrka bifall till motionen II: 372.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1) att de likalydande motionerna I: 294 av herr Yngve Nilsson m. fl. och II: 363 av herrar Nilsson i Bästekille och Darlin om ändrad tid för uppbörd av skatt icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd; samt

2) att motionen II: 372 av fru Wallerius-Gunne om bifogande av deklarationsblanketter till de preliminära A-skattesedlarna icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 mars 1960

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg Spetz, Jansson, Gustaf Elofsson, Söderquist, Bengtson, Oscar Carlsson och Wårnberg; samt

från a n d r a kammaren: herrar Sundström, Brandt i Aspabruk, Allard, Vigelsbo, Kärrlander, Gustafson i Göteborg, Andersson i Essvik, Darlin, Rydén och Henningson i Visby.